

Na podlagi 4.a člena, osmega, devetega in enajstega odstavka 10. člena, drugega odstavka 11. člena, šestega odstavka 12. člena, dvanajstega odstavka 22. člena in drugega odstavka 26. člena Zakona o semenskem materialu kmetijskih rastlin (Uradni list RS, št. 25/05 - uradno prečiščeno besedilo) ter 50. člena in drugega odstavka 95. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 23/05 - uradno prečiščeno besedilo in 61/06 - ZDru-1) izdaja ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

## P R A V I L N I K

### o trženju razmnoževalnega materiala in sadik hmelja

#### I. SPLOŠNE DOLOČBE

##### 1. člen

##### (vsebina)

Ta pravilnik določa kategorije razmnoževalnega materiala in sadik hmelja, obveznosti in zahteve za dobavitelja, zahteve glede sorte in zahteve za trženje razmnoževalnega materiala in sadik hmelja, postopek uradne potrditve izvornih in osnovnih matičnih rastlin ter certificiranih sadik A in certificiranih sadik B in uradne preglede standardnih sadik hmelja.

##### 2. člen

##### (pomen izrazov)

V tem pravilniku uporabljeni izrazi imajo naslednji pomen:

1. hmelj so rastline vrste navadni hmelj, *Humulus lupulus* L., ki:

- so namenjene za saditev in za pridelavo pridelka hmelja, kot je opredeljen s predpisom, ki ureja certificiranje pridelka hmelja in promet s hmeljem, ali
- se uporabljajo kot razmnoževalni material ali sadike teh rastlin;

2. razmnoževalni material so cele rastline ali deli rastlin hmelja, vključno s tkivnimi kulturami, ki so namenjene za nadaljnje razmnoževanje ali za pridelavo sadik hmelja;

3. sadike so ukoreninjeni potaknjenci in drugi ukoreninjeni deli rastlin hmelja ali podzemni deli stebela, ki so pridobljene iz razmnoževalnega materiala in so namenjene za saditev v hmeljišča;

4. enota pridelave je matično hmeljišče, ukorenišče, rastlinjak, platenjak, mrežnik ali druga enota pridelave, ki je namenjena za pridelavo razmnoževalnega materiala ali sadik hmelja. Enota pridelave je lahko cel GERK ali del GERK-a;

5. GERK je v skladu s zakonom, ki ureja kmetijstvo, strnjena površina kmetijskega ali gozdnega zemljišča z isto vrsto dejanske rabe, ki je v uporabi enega kmetijskega gospodarstva in je označena z neponovljivo identifikacijsko številko GERK-a (v nadaljnjem besedilu: GERK\_PID);

6. varovalni pas je območje, ki obdaja enoto pridelave in v katerem se izvajajo fitosanitarni ukrepi v skladu s predpisi, ki urejajo zdravstveno varstvo rastlin;

7. organ za potrjevanje je organ, ki ima v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin, javno pooblastilo za vodenje postopka uradne potrditve razmnoževalnega materiala in sadik hmelja;

8. imenovani laboratorij je laboratorij, imenovan za opravljanje diagnostičnih preiskav in drugih testov razmnoževalnega materiala in sadik hmelja v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin, ali laboratorij, ki mu je v skladu s predpisi, ki urejajo zdravstveno varstvo rastlin, dodeljeno javno pooblastilo za opravljanje diagnostičnih preiskav škodljivih organizmov;

9. partija je skupna količina razmnoževalnega materiala ali sadik iste vrste, sorte, kategorije in izvora, pridobljena ali pridelana isto leto na isti enoti pridelave. Partija je označena z referenčno oznako partije;

10. oznaka partije je numerična ali alfanumerična oznaka, ki omogoča razločevanje in sledljivost razmnoževalnega materiala in sadik.

##### 3. člen

##### (kategorije razmnoževalnega materiala in sadik)

Kategorije razmnoževalnega materiala in sadik hmelja so:

1. izvorna matična rastlina je razmnoževalni material hmelja:

- ki je pridelan v skladu s postopki, metodami in priporočili za pridelavo zdravega razmnoževalnega materiala hmelja, določenimi v Prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika,
- ki je namenjen za razmnoževanje z namenom pridelave osnovnih matičnih rastlin in
- za katerega je bilo uradno ugotovljeno, da ustreza zahtevam za uradno potrditev, predpisanim s tem pravilnikom za kategorijo izvorne matične rastline;

2. osnovna matična rastlina je razmnoževalni material hmelja:

- ki je pridelan v skladu s postopki, metodami in priporočili za pridelavo zdravega razmnoževalnega materiala hmelja, določenimi v Prilogi 1 tega pravilnika, iz uradno potrjenih izvornih matičnih rastlin,

- ki je namenjen za ponovno razmnoževanje osnovnih matičnih rastlin ali za pridelavo certificiranih sadik A in

- za katerega je bilo uradno ugotovljeno, da ustreza zahtevam za uradno potrditev, predpisanim s tem pravilnikom za kategorijo osnovne matične rastline;

3. certificirane sadike A so sadike hmelja:

- ki so pridelane iz uradno pregledanih in uradno potrjenih osnovnih matičnih rastlin pod pogoji, določenimi v Prilogi 2, ki je sestavni del tega pravilnika,

- ki so namenjene za sajenje matičnih hmeljišč in

- za katere je bilo uradno ugotovljeno, da ustrezajo zahtevam za uradno potrditev, predpisanim s tem pravilnikom, za kategorijo certificirane sadike A;

4. certificirane sadike B so sadike hmelja, ki:

- so pridelane v uradno pregledanem in uradno potrjenem certificiranem matičnem hmeljišču pod pogoji, določenimi v Prilogi 2 tega pravilnika,

- so namenjene izključno za sajenje hmeljišč za pridelavo pridelka hmelja (v nadaljnjem besedilu: proizvodna hmeljišča) in

- je bilo zanje uradno ugotovljeno, da ustrezajo zahtevam za uradno potrditev, predpisanim s tem pravilnikom za kategorijo certificirane sadike B;

5. standardne sadike so sadike hmelja, ki:

- so pridelane v uradno pregledanem standardnem matičnem hmeljišču,
- so namenjene izključno za sajenje proizvodnih hmeljišč in
- izpolnjujejo minimalne zahteve glede zdravstvenega stanja, sortne pristnosti in kakovosti, predpisane s tem pravilnikom za kategorijo standardne sadike.

#### 4. člen

##### (zahteve glede dobavitelja)

(1) Dobavitelj, ki prideluje, pripravlja za trg, uvaža oziroma trži razmnoževalni material ali sadike hmelja (v nadaljnjem besedilu: dobavitelj), mora biti pri Fitosanitarni upravi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Uprava) vpisan v register dobaviteljev semenskega materiala kmetijskih rastlin v skladu s zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin (v nadaljnjem besedilu: register dobaviteljev), in v register imetnikov določenih rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: register imetnikov).

(2) Dobavitelj iz prejšnjega odstavka, ki prideluje izvirne in osnovne matične rastline, mora biti vpisan v sortni listi kot žlahtnitelj oziroma kot vzdrževalec sorte v skladu s predpisom, ki ureja postopek vpisa sorte v sortno listo in vodenje sortne liste.

(3) Dobavitelj mora zagotavljati skladnost razmnoževalnega materiala in sadik z zahtevami iz tega pravilnika ter izpolnjevati obveznosti dobavitelja, določene z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin, in obveznosti imetnika določenih rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov, določene z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin.

(4) Dobavitelj mora v načrtu pridelave, določenem v zakonu, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin, hraniti in voditi najmanj naslednja dokazila in evidence:

- kopijo GERK, na katerem je označena posamezna enota pridelave ter pripadajoči varovalni pas;
- podatke in dokazila o razmnoževalnem materialu ali sadikah hmelja, ki jih je uporabil pri pridelavi: poreklo, vrsta, sorta, kategorija in količina;
- podatke o razmnoževalnem materialu ali sadikah hmelja, ki jih prideluje oziroma trži: vrsta, sorta, kategorija in količina;
- zapise o opravljenih pregledih in izvedenih ukrepih na enoti pridelave, zlasti o nadzoru in zatiranju škodljivih organizmov, navedenih v Prilogi 3, ki je sestavni del tega pravilnika, ter
- zapise o izvedenih tehnoloških ukrepih pri pridelavi razmnoževalnega materiala ali sadik hmelja; če prideluje izvirne ali osnovne matične rastline, mora biti iz zapisov razvidno, da so bila upoštevana priporočila za pridelavo zdravega razmnoževalnega materiala hmelja iz Priloge 1 tega pravilnika.

(5) V primeru pojava ali suma na pojav karantenskih škodljivih organizmov, navedenih v Prilogi 3 tega pravilnika, mora dobavitelj nemudoma obvestiti pristojnega fitosanitarnega inšpektorja in Upravo.

#### 5. člen

##### (zahteve za trženje razmnoževalnega materiala in sadik)

(1) Razmnoževalni material in sadike hmelja se lahko tržijo, če je sorta vpisana v sortno listo v skladu s predpisom, ki ureja vpis sorte v sortno listo in vodenje sortne liste, in če so bile:

- v skladu s tem pravilnikom uradno potrjene kot izvirne ali osnovne matične rastline, kot certificirane sadike A ali certificirane sadike B, in označene z uradno etiketo na način, kot je določeno v 7. in 8. členu tega pravilnika, ali
- standardne sadike pridelane v uradno pregledanem standardnem matičnem hmeljišču iz 17. člena tega pravilnika in označene z uradno etiketo iz drugega odstavka 18. člena tega pravilnika.

(2) Poleg zahtev iz prejšnjega odstavka morajo razmnoževalni material in sadike hmelja izpolnjevati zahteve, določene s predpisi, ki urejajo zdravstveno varstvo rastlin.

## II. URADNA POTRDIŠTEV RAZMNOŽEVALNEGA MATERIALA IN SADIK HMELJA

#### 6. člen

##### (postopek uradne potrditve)

(1) Postopek uradne potrditve razmnoževalnega materiala in sadik hmelja izvaja organ za potrjevanje na podlagi prijave dobavitelja, v kateri dobavitelj navede naslednje podatke:

- o dobavitelju: osebno ime in naslov ali firmo in sedež ter neponovljivo registrsko številko dobavitelja;
- o mestu pridelave: identifikacijske podatke o kmetijskem gospodarstvu (neponovljiva identifikacijska številka kmetijskega gospodarstva, v nadaljnjem besedilu: KMG-MID);
- o enoti pridelave: GERK-PID oznaka in skupna površina GERK-a, če je enota pridelave le na delu GERK-a, se navede tudi površina dela GERK-a, na katerem je enota pridelave; za matično hmeljišče se navede tudi oznaka enote hmeljišča v obdelavi, ki se vodi v evidenci GERK v skladu s predpisom, ki ureja register kmetijskih gospodarstev;
- o razmnoževalnem materialu ali sadikah, ki se pridelujejo na tej enoti pridelave: kategorija, sorta, izvor, količina.

(2) Organ za potrjevanje izvede postopek uradne potrditve v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin, v skladu s predpisi, ki urejajo zdravstveno varstvo rastlin, in v skladu s tem pravilnikom.

(3) Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena organ za potrjevanje ne izvede postopka uradne potrditve, če:

- dobavitelj ni vpisan v register dobaviteljev oziroma v register imetnikov,
- se prijava nanaša na sorto, ki ni vpisana v sortno listo, razen če gre za uradno potrditev na podlagi posebnega dovoljenja Uprave, ki se izda v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin.

(4) Če so za uradno potrditev izpolnjeni pogoji, predpisani s tem pravilnikom, organ za potrjevanje uradno potrdi razmnoževalni material ali sadike v odgovarjajočo kategorijo in izda uradne etikete in potrdilo o uradni potrditvi iz 7. člena tega pravilnika.

(5) Če organ za potrjevanje pri vizualnih pregledih ali na podlagi rezultatov testiranja odvzetih vzorcev v postopku uradne potrditve ugotovi navzočnost karantenskega škodljivega organizma, navedenega v Prilogi 3 tega pravilnika, mora o tem nemudoma obvestiti pristojnega fitosanitarnega inšpektorja in Upravo v skladu s predpisi, ki urejajo zdravstveno varstvo rastlin.

(6) O prejetih prijavah iz prvega odstavka tega člena obvesti organ za potrjevanje fitosanitarno inšpekcijo in Upravo najpozneje do 31. maja tekočega leta. Organ za potrjevanje najpozneje do 15. decembra tekočega leta posreduje Upravi podatke o izvedenih postopkih uradne potrditve in o količinah uradno potrjenega razmnoževalnega materiala in sadik hmelja po sortah in kategorijah.

#### 7. člen

##### (uradna etiketa in potrdilo o uradni potrditvi)

(1) Uradna etiketa, s katero se pred premeščanjem ali trženjem označijo razmnoževalni material oziroma sadike in ki je v skladu s predpisom, ki ureja pogoje za registracijo pridelovalcev, predelovalcev, uvoznikov in distributerjev rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih nadzorovanih predmetov in izdajanje rastlinskih potnih listov, obenem tudi rastlinski potni list, mora vsebovati:

- oznako 'Rastlinski potni list EU',
- oznako kode države 'SI',
- oznako organa za potrjevanje, ki izdaja uradno etiketo,
- neponovljivo registrsko številko dobavitelja,
- referenčno oznako partije,
- botanično ime vrste,
- ime sorte,
- kategorijo razmnoževalnega materiala ali sadik, pri sadikah se navede tudi, ali so enovenčne ali dvovenčne,
- količino razmnoževalnega materiala ali število sadik v pakiranju, če je v enoti pakiranja več kot en kos razmnoževalnega materiala ali več kot ena sadika,
- leto pridelave.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se na uradni etiketi, s katero se v skladu z 10. členom tega pravilnika označijo izvirne ali osnovne matične rastline, ki se ne premeščajo ali tržijo, navedejo najmanj podatki iz tretje, pete, sedme in osme alineje prejšnjega odstavka ter datum izdaje uradne etikete.

(3) Uradna etiketa iz prvega in drugega odstavka tega člena mora biti iz primerne materiala, odporne na vlago. Podatki na uradni etiketi morajo biti natisnjeni z neizbrisljivo, fotostabilno barvo. Za izvirne in osnovne matične rastline mora biti uradna etiketa bele barve, za certificirane sadike 'A' modre barve in za certificirane sadike 'B' rdeče barve. Uradna etiketa mora biti zaporedno oštevilčena.

(4) Potrnilo o uradni potrditvi mora poleg podatkov iz prvega odstavka tega člena vsebovati tudi:

- skupno količino razmnoževalnega materiala ali sadik v eni partiji in
- datum izdaje potrdila.

## 8. člen

### (uradna označitev in označitev pod uradnim nadzorom)

(1) Organ za potrjevanje označi pakiranje uradno potrjenega razmnoževalnega materiala ali sadik hmelja tako, da na zunanji strani posamezne enote pakiranja pritrudi uradne etikete, ki jih ni mogoče odstraniti in ponovno pritrčiti, ne da bi to bilo opazno.

(2) Uradno potrjen razmnoževalni material ali sadike hmelja lahko ponovno uradno označi le organ za potrjevanje.

(3) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena lahko pod uradnim nadzorom organa za potrjevanje certificirane sadike B označi z uradnimi etiketami tudi dobavitelj, ki je te sadike pridelal.

(4) Uradni nadzor nad označevanjem iz prejšnjega odstavka opravi strokovni delavec organa za potrjevanje pri najmanj 5% dobaviteljev, ki sami označujejo certificirane sadike B.

## 9. člen

### (nadzor dobaviteljev)

(1) Na podlagi obvestila o prejetih letnih prijavah iz šestega odstavka 6. člena tega pravilnika, lahko fitosanitarni inšpektor izvede naključni nadzor dobaviteljev uradno potrjenega razmnoževalnega materiala in sadik.

(2) Fitosanitarni inšpektor izvede nadzor iz prejšnjega odstavka v obsegu in na način, ki je določen v priložniku fitosanitarne inšpekcije.

## 10. člen

### (uradni pregled in uradna potrditev izvornih in osnovnih matičnih rastlin)

(1) Izvirne in osnovne matične rastline morajo biti pridelane v skladu s postopki, metodami in priporočili za pridelavo zdravega razmnoževalnega materiala hmelja, določenimi v Prilogi 1 tega pravilnika, in pred vsakim razmnoževanjem oziroma najmanj vsaki dve leti uradno pregledane in uradno potrjene.

(2) Uradne preglede in uradno potrditev izvornih in osnovnih matičnih rastlin izvede organ za potrjevanje na podlagi prijave dobavitelja iz prvega odstavka 6. člena tega pravilnika. Prijava mora biti vložena najpozneje 30 dni pred začetkom rastne dobe izvornih in osnovnih matičnih rastlin oziroma najpozneje do 1. februarja tekočega leta. Če namerava dobavitelj izvirne ali osnovne matične rastline tržiti ali premeščati, mora to v prijavi posebej navesti. Če namerava dobavitelj prijavljene osnovne matične rastline v isti rastni dobi razmnoževati z namenom pridelave certificiranih sadik A, mora v prijavi navesti predvideni datum začetka pridelave certificiranih sadik A.

(3) Na podlagi prijave iz prejšnjega odstavka izvede organ za potrjevanje najmanj enkrat v rastni dobi vizualni pregled zdravstvenega stanja izvornih in osnovnih matičnih rastlin, s katerim preveri odsotnost škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika. V skladu s Prilogo 4, ki je sestavni del tega pravilnika, odvzame vzorce za ponovno testiranje v imenovanem laboratoriju na viruse in virusom podobne škodljive organizme. Vzorce odvzame tudi, če sumi na prisotnost karantenskih škodljivih organizmov ali drugih virusov in virusom podobnih škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika.

(4) Pri pregledu iz prejšnjega odstavka organ za potrjevanje preveri, če so bile izvirne in osnovne matične rastline pridelane oziroma se vzdržujejo v skladu s postopki in metodami, določenimi v Prilogi 1 tega pravilnika, če dobavitelj izpolnjuje obveznosti dobavitelja v skladu s tretjim odstavkom 4. člena tega pravilnika oziroma hrani in vodi dokazila in evidence v skladu s četrtem odstavkom 4. člena tega pravilnika. Pri pregledu dokazil in evidenc preveri zlasti zapise in dokazila o izvedenih pregledih zdravstvenega stanja izvornih in osnovnih matičnih rastlin v skladu s točko 1.3 in točko 2.2 Priloge 1 tega pravilnika.

(5) Pred prvo uradno potrditvijo izvornih in osnovnih matičnih rastlin organ za potrjevanje pri pregledu dokazil in evidenc, ki jih hrani in vodi dobavitelj, obvezno preveri tudi poročila o rezultatih preverjanja genetske pristnosti in zdravstvenega stanja rastlin kandidatov za izvirne matične rastline ter evidence in dokazila o načinu pridelave izvornih in osnovnih matičnih rastlin v skladu s točko 1.1 in točko 2.1 Priloge 1 tega pravilnika.

(6) Organ za potrjevanje uradno potrdi izvirne in osnovne matične rastline tako, da jih označi z uradnimi etiketami iz drugega odstavka 7. člena tega pravilnika, če na podlagi pregledov in rezultatov testiranja iz tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena ugotovi, da so izvirne in osnovne matične rastline:

- bile pridelane in se vzdržujejo v skladu s Prilogo 1 tega pravilnika za izvirne matične rastline;
- brez škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika;
- brez vidnih poškodb ali drugih napak, ki bi lahko vplivale na njihovo vitalnost in sposobnost nadaljnega razmnoževanja.

(7) Izvirne in osnovne matične rastline, za katere je dobavitelj v prijavi navedel, da so namenjene trženju ali premeščanju, organ za potrjevanje označi z uradnimi etiketami iz prvega odstavka 7. člena tega pravilnika ter zanje izda potrnilo o uradni potrditvi iz četrtega odstavka 7. člena tega pravilnika.

(8) Za izvirne in osnovne matične rastline, ki ne izpolnjujejo zahtev iz šestega odstavka tega člena, odredi organ za potrjevanje takojšnjo odstranitev iz objekta, v katerem se vzdržujejo. Hkrati lahko odvzame vzorce oziroma odredi odstranitev razmnoževalnega materiala, ki je bil pridelan iz posamezne izvirne ali osnovne matične rastline. Odstranjene izvirne in osnovne matične rastline oziroma material, ki je bil iz njih pridelan, mora dobavitelj uničiti.

**11. člen****(prijava in preveritev enot pridelave, namenjenih pridelavi certificiranih sadik A in certificiranih sadik B)**

(1) Certificirane sadike A se lahko pridelujejo na enotah pridelave, ki izpolnjujejo pogoje in zahteve iz 1. oziroma 2. točke Priloge 2 tega pravilnika. Certificirane sadike A lahko se lahko dodatno utrdijo v ukoreniščih, ki izpolnjujejo pogoje iz 2. točke Priloge 2 tega pravilnika. Certificirane sadike B se lahko pridelujejo na enotah pridelave, ki izpolnjujejo pogoje za certificirana matična hmeljišča iz drugega odstavka 3. točke Priloge 2 tega pravilnika.

(2) Dobavitelj, ki namerava pridelovati certificirane sadike A ali certificirane sadike B, mora pred začetkom pridelave, najpozneje do konca februarja tekočega leta, prijaviti organu za potrjevanje vsako novo enoto pridelave v uradni pregled. V prijavi navede za vsako enoto pridelave podatke iz prve, druge in tretje alineje prvega odstavka 6. člena tega pravilnika. V prijavi lahko zaprosi za odvzem vzorcev zemlje ali substrata za testiranje na prisotnost ogorčic iz Priloge 3 tega pravilnika.

(3) Na podlagi prijave iz prejšnjega odstavka organ za potrjevanje preveri, ali posamezna enota pridelave izpolnjuje pogoje, predpisane v Prilogi 2 tega pravilnika. Pri preverjanju lahko opravi uradni pregled na mestu samem in odvzame vzorce substrata ali zemlje za testiranje na ogorčice iz Priloge 3 tega pravilnika.

(4) Po opravljenem preverjanju izda organ za potrjevanje poročilo, iz katerega mora biti razvidno, ali posamezna enota pridelave izpolnjuje predpisane pogoje.

**12. člen****(uradni pregledi certificiranih sadik A)**

(1) Certificirane sadike A se pridelajo iz osnovnih matičnih rastlin, ki so bile v skladu z 10. členom tega pravilnika pred razmnoževanjem uradno pregledane in uradno potrjene.

(2) Dobavitelj, ki namerava pridelovati certificirane sadike A, mora to pridelavo prijaviti organu za potrjevanje najpozneje 30 dni pred začetkom pridelave oziroma najpozneje do 30. aprila tekočega leta. V prijavi navede podatke iz prvega odstavka 6. člena tega pravilnika.

(3) Organ za potrjevanje izvede na podlagi prijave iz prejšnjega odstavka med pridelavo certificiranih sadik A najmanj dva uradna pregleda.

(4) Pri uradnem pregledu izvede organ za potrjevanje vizualni pregled rastlin na prisotnost škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika in odvzame vzorce v primeru suma na prisotnost virusov in virusom podobnih oziroma karantenskih škodljivih organizmov iz te priloge. Pri uradnem pregledu preveri tudi, ali dobavitelj izpolnjuje obveznosti dobavitelja v skladu s tretjim odstavkom 4. člena tega pravilnika ter ali hrani in vodi dokazila in evidence v skladu s četrtem odstavkom 4. člena tega pravilnika. Pri pregledu dokazil in evidenc preveri zlasti zapise o poteku pridelave in o količini pridelanih certificiranih sadik.

(5) Pri prvem uradnem pregledu preveri tudi, če se certificirane sadike A pridelujejo na enoti pridelave, ki je bila predhodno preverjena v skladu s prejšnjim členom, če ta enota pridelave še izpolnjuje pogoje za pridelavo certificiranih sadik A in če so bile osnovne matične rastline, ki jih uporablja za pridelavo certificiranih sadik A, pred razmnoževanjem vsaj uradno pregledane v skladu s tretjim odstavkom 10. člena tega pravilnika.

(6) Pri zadnjem pregledu pred uradno potrditvijo certificiranih sadik A odvzame organ za potrjevanje vzorce rastlin za ponovno testiranje certificiranih sadik A na viruse in virusom podobne škodljive organizme v skladu s Prilogo 4 tega pravilnika in preveri, ali so bile osnovne matične rastline, ki jih je uporabil za pridelavo certificiranih sadik A, uradno potrjene v skladu s šestim odstavkom 10. člena tega pravilnika.

**13. člen****(uradna potrditev certificiranih sadik A ali zavrnitev uradne potrditve)**

(1) Organ za potrjevanje na podlagi pregleda iz prejšnjega člena uradno potrdi certificirane sadike A, če ugotovi, da so bile pridelane pod pogoji, določenimi v Prilogi 2 tega pravilnika iz uradno potrjenih osnovnih matičnih rastlin, da so brez karantenskih škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika oziroma da so škodljivi organizmi iz Priloge 4 tega pravilnika prisotni v mejah predpisanih toleranc, in da glede kakovosti izpolnjujejo zahteve iz Priloge 5, ki je sestavni del tega pravilnika.

(2) Za uradno potrjene certificirane sadike A izda organ za potrjevanje uradne etikete in potrdilo o uradni potrditvi v skladu s 7. členom tega pravilnika. Na uradni etiketi se lahko kategorija certificirane sadike A označi s CS(A).

(3) Organ za potrjevanje zavrne uradno potrditev certificiranih sadik A, če ne izpolnjujejo pogojev za uradno potrditev iz prvega ali tretjega odstavka tega člena.

(4) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena izda organ za potrjevanje dobavitelju, ki je certificirane sadike A pridelal z namenom posaditve teh sadik v matično hmeljišče na svojem kmetijskem gospodarstvu, le potrdilo o uradni potrditvi certificiranih sadik A.

**14. člen****(uradni pregled certificiranih sadik A v ukoreniščih)**

(1) Dobavitelj, ki je pridobil uradno potrjene certificirane sadike A, lahko te sadike pred saditvijo eno rastno dobo dodatno utrjuje v ukorenišču, ki je bilo uradno pregledano v skladu z 11. členom tega pravilnika. Certificirane sadike A morajo biti v ukorenišču uradno pregledane.

(2) Dobavitelj vložil pri organu za potrjevanje prijavo za uradni pregled certificiranih sadik A v ukorenišču najpozneje 15 dni pred saditvijo v ukorenišče. V prijavi navede podatke iz prvega odstavka 6. člena tega pravilnika.

(3) Organ za potrjevanje opravi med rastjo sadik na podlagi prijave iz prejšnjega odstavka vizualni pregled rastlin na prisotnost škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika, s katerim preveri, ali certificirane sadike A še izpolnjujejo zahteve za certificirane sadike A. V primeru suma na prisotnost karantenskih škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika odvzame vzorce za analizo v imenovanem laboratoriju. Preveri tudi, ali dobavitelj hrani in vodi dokazila in evidence v skladu s četrtem odstavkom 4. člena tega pravilnika. Pri pregledu dokazil in evidenc preveri zlasti dokazila o uradni potrditvi certificiranih sadik A, ki jih je posadil v ukorenišče.

(4) O opravljenem uradnem pregledu certificiranih sadik A izda organ za potrjevanje dobavitelju poročilo, iz katerega mora biti razvidno, da certificirane sadike A še izpolnjujejo zahteve za te sadike.

**15. člen****(uradna potrditev certificiranega matičnega hmeljišča)**

(1) Certificirane sadike B se lahko pridelujejo le v matičnem hmeljišču, ki je bilo uradno potrjeno v skladu s tem členom (v nadaljnjem besedilu: certificirano matično hmeljišče).

(2) Uradno potrditev certificiranega matičnega hmeljišča izvede organ za potrjevanje na podlagi prijave dobavitelja, ki jo mora vložiti v roku 14 dni po zasaditvi hmeljišča oziroma najpozneje do 30. aprila tekočega leta. V prijavi mora navesti podatke iz prvega odstavka 6. člena tega pravilnika.

(3) Na podlagi prijave iz prejšnjega odstavka izvede organ za potrjevanje najmanj dva uradna pregleda pri katerih:

- preveri dokazila in evidence, ki jih dobavitelj hrani in vodi v skladu s četrtem odstavkom 4. člena tega pravilnika, zlasti: dokazila o certificiranih sadikah A, uporabljenih za zasaditev certificiranega matičnega hmeljišča;

- izvede vizualni pregled zdravstvenega stanja rastlin v certificiranem matičnem hmeljišču glede prisotnosti škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika ter odvzame vzorce za testiranje v imenovanem laboratoriju, če rastline kažejo znake okužbe z virusi in virusom podobnimi ali karantenskimi škodljivimi organizmi iz Priloge 3 tega pravilnika;

- preveri, če certificirano matično hmeljišče, vključno z varovalnim pasom, še izpolnjuje pogoje iz prve alineje drugega odstavka 3. točke Priloge 2 tega pravilnika;

- odvzame vzorce 10% rastlin za ponovno testiranje v skladu s Prilogo 4 tega pravilnika, razen v prvi rastni dobi po zasaditvi certificiranega matičnega hmeljišča;

- preveri sortno pristnost na podlagi vizualnega pregleda fenotipskih lastnosti posamezne sorte, v primeru dvoma lahko odvzame vzorce za preveritev sortnosti na podlagi kemične analize.

(4) Organ za potrjevanje uradno potrdi certificirano matično hmeljišče, če na podlagi pregledov oziroma testiranj odvzetih vzorcev v skladu s prejšnjim odstavkom ugotovi, da:

- je bilo certificirano matično hmeljišče pred zasaditvijo uradno pregledano v skladu z 11. členom tega pravilnika in da izpolnjuje druge pogoje in zahteve iz 3. točke Priloge 2 tega pravilnika;

- so bile za zasaditev uporabljene uradno potrjene certificirane sadike A ali uradno pregledane certificirane sadike A iz ukorenišča, delež dosajenih rastlin pa ne presega 10%;

- v certificiranem matičnem hmeljišču niso bili ugotovljeni karantenski škodljivi organizmi iz Priloge 3 tega pravilnika, škodljivi organizmi iz Priloge 4 tega pravilnika pa so prisotni v mejah toleranc, navedenih v tej prilogi;

- certificirano matično hmeljišče, vključno z varovalnim pasom, glede odsotnosti hmeljeve uvelosti še izpolnjuje pogoje iz prve alineje drugega odstavka 3. točke Priloge 2 tega pravilnika;

- je certificirano matično hmeljišče sortno pristno.

(5) Uradna potrditev certificiranega matičnega hmeljišča iz prejšnjega odstavka velja do 30. maja naslednjega leta po vložitvi prijave, na podlagi katere je bilo matično hmeljišče uradno potrjeno.

## 16. člen

### (uradni pregled in uradna potrditev certificiranih sadik B)

(1) Certificirane sadike B so podzemni deli stebel hmeljnih rastlin z brsti, ki jih dobavitelj pridobi z rezjo v certificiranem matičnem hmeljišču.

(1) Za uradno potrditev certificiranih sadik B mora dobavitelj najmanj 10 dni pred načrtovano rezjo certificiranih sadik B sporočiti organu za potrjevanje datum rezi v posameznem certificiranem matičnem hmeljišču, ter lokacijo objekta, v katerem bo te sadike pripravil za premeščanje oziroma trženje.

(3) Na podlagi sporočila iz prejšnjega odstavka opravi organ za potrjevanje v objektih, kjer se certificirane sadike B pripravijo za premeščanje oziroma trženje, vizualni pregled do 3% pridelanih certificiranih sadik B. Ob pregledu lahko opravi tudi naključni pregled v certificiranem matičnem hmeljišču, s katerim preveri, ali količina pridelanih certificiranih sadik B odgovarja številu hmeljnih rastlin, posajenih v tem matičnem hmeljišču.

(4) Organ za potrjevanje na podlagi pregleda iz prejšnjega odstavka uradno potrdi certificirane sadike B, če ugotovi, da:

- so bile pridelane v certificiranem matičnem hmeljišču, ki je bilo uradno potrjeno v skladu s prejšnjim členom;

- so brez karantenskih škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika;

- so škodljivi organizmi iz Priloge 4 tega pravilnika navzoči v mejah toleranc, določenih v tej prilogi;

- glede kakovosti izpolnjujejo zahteve, predpisane v Prilogi 5 tega pravilnika za certificirane sadike B;

- je količina pridelanih sadik ustreza glede na sorto in število hmeljnih rastlin, posajenih v certificiranem matičnem hmeljišču.

(5) Za uradno potrjene certificirane sadike B izda organ za potrjevanje potrdilo o uradni potrditvi in ustrezno število uradnih etiket iz 7. člena tega pravilnika. Na uradni etiketi se certificirane sadike B lahko označijo s CS(B).

(6) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka izda organ za potrjevanje za uradno potrjene certificirane sadike B, ki jih namerava dobavitelj uporabiti za sajenje v lastna proizvodna hmeljišča, samo potrdilo o uradni potrditvi.

## III. PRIDELAVA STANDARDNIH SADIK IN URADNI PREGLED PROIZVODNIH HMELJIŠČ

### 17. člen

#### (uradni pregled matičnega hmeljišča, namenjenega za pridelavo standardnih sadik)

(1) Matično hmeljišče, namenjeno za pridelavo standardnih sadik (v nadaljnjem besedilu: standardno matično hmeljišče), mora izpolnjevati pogoje in zahteve iz 4. točke Priloge 2 tega pravilnika. Pred rezjo standardnih sadik mora biti uradno pregledano.

(2) Uradni pregled iz prejšnjega odstavka izvede organ za potrjevanje na podlagi prijave dobavitelja, ki jo dobavitelj vloži pri organu za potrjevanje najpozneje do 30. aprila tekočega leta. V prijavi mora navesti podatke iz prvega odstavka 6. člena tega pravilnika.

(3) Na podlagi prijave iz prejšnjega odstavka izvede organ za potrjevanje uradni pregled, pri katerem:

- preveri dokazila in evidence, ki jih dobavitelj hrani in vodi v skladu s četrtem odstavkom 4. člena tega pravilnika, zlasti dokazila o uradno potrjenih certificiranih sadikah A, uporabljenih za zasaditev standardnega matičnega hmeljišča;

- izvede vizualni pregled zdravstvenega stanja rastlin v standardnem matičnem hmeljišču glede prisotnosti škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika ter odvzame vzorce za testiranje v imenovanem laboratoriju, če rastline kažejo znake okužbe z virusi in virusom podobnimi ali karantenskimi škodljivimi organizmi iz Priloge 3 tega pravilnika;

- preveri sortno pristnost na podlagi vizualnega pregleda fenotipskih lastnosti posamezne sorte.

(4) Na podlagi rezultatov pregleda iz prejšnjega odstavka izda organ za potrjevanje poročilo, iz katerega mora biti razvidno, da standardno matično hmeljišče izpolnjuje naslednje pogoje za standardna matična hmeljišča:

- da so bile za zasaditev uporabljene uradno potrjene certificirane sadike A ali uradno pregledane certificirane sadike A iz ukorenišča;

- da v standardnem matičnem hmeljišču niso bili ugotovljeni karantenski škodljivi organizmi iz Priloge 3 tega pravilnika, škodljivi organizmi iz Priloge 4 tega pravilnika pa so prisotni v mejah toleranc, navedenih v tej prilogi;

- standardno matično hmeljišče, vključno z varovalnim pasom, izpolnjuje pogoje in zahteve iz 4. točke Priloge 2 tega pravilnika;

- da je standardno matično hmeljišče sortno pristno.

### 18. člen

#### (izdaja uradnih etiket in potrdila o pridelavi standardnih sadik ter naključni nadzor dobavitelja standardnih sadik)

(1) Dobavitelj najmanj 10 dni pred načrtovano rezjo sporoči organu za potrjevanje datum rezi standardnih sadik v posameznem standardnem matičnem hmeljišču, ki je bilo uradno pregledano v skladu s prejšnjim členom, ter lokacijo objektov za pripravo standardnih sadik za premeščanje oziroma trženje. V sporočilu navede potrebno število uradnih etiket za označitev standardnih sadik.

(2) Na podlagi sporočila iz prejšnjega odstavka izda organ za potrjevanje dobavitelju potrdilo o pridelavi standardnih sadik, na katerem navede podatke iz četrtega odstavka 7. člena tega pravilnika, ter ustrezno število uradnih etiket za standardne sadike, na katerih morajo biti navedeni podatki iz prvega odstavka 7. člena tega pravilnika. Uradne etikete morajo izpolnjevati zahteve iz tretjega odstavka 7. člena tega pravilnika, razen glede barve, ki mora biti temno rumena.

(3) Po izdaji uradnih etiket lahko opravi organ za potrjevanje kadarkoli v času, ko se standardne sadike pripravljajo za premeščanje oziroma trženje, naključni nadzor pri dobavitelju, ki

mu je izdal uradne etikete.

(4) Pri pregledu iz prejšnjega odstavka vizualno preveri, ali:

- so standardne sadike brez škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika;
- so škodljivi organizmi iz Priloge 4 tega pravilnika navzoči v mejah toleranc, določenih v tej prilogi;
- standardne sadike glede kakovosti izpolnjujejo zahteve iz Priloge 5 tega pravilnika;
- je količina sadik ustrezna glede na sorto in število hmeljnih rastlin v standardnem matičnem hmeljišču, v katerem so bile sadike pridelane;
- so standardne sadike označene z uradnimi etiketami na način, določen s predpisom, ki ureja pogoje za registracijo pridelovalcev, predelovalcev, uvoznikov in distributerjev rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih nadzorovanih predmetov in izdajanje rastlinskih potnih listov.

(5) Ob pregledu lahko opravi organ za potrjevanje naključni pregled hmeljnih rastlin v standardnem matičnem hmeljišču, s katerim preveri količino pridelanih standardnih sadik, ki jih je pregledal pri naključnem nadzoru iz tretjega odstavka tega člena.

(6) Ne glede na določbe tega člena naključni nadzor pri dobavitelju standardnih sadik ni obvezen, če bo te sadike uporabil dobavitelj sam za sajenje v lastna proizvodna hmeljišča. Za te sadike izda organ za potrjevanje samo potrdilo o pridelavi standardnih sadik.

## 19. člen

### (sajenje proizvodnih hmeljišč in hramba dokazil o uporabljenih sadikah)

(1) V proizvodna hmeljišča je zaradi preprečevanja širjenja oziroma zatiranja hmeljeve uvelosti dovoljeno saditi le uradno potrjene certificirane sadike A ali certificirane sadike B ali uradno pregledane standardne sadike. Pred saditvijo v proizvodno hmeljišče lahko pridelovalec hmelja te sadike za največ eno rastno dobo posadi v ukorenišče na svojem kmetijskem gospodarstvu.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko nosilec kmetijskega gospodarstva, ki ima v uporabi proizvodno hmeljišče in je vpisan v evidenco pridelovalcev hmelja v skladu s predpisom, ki ureja evidenco pridelovalcev hmelja, v tem proizvodnem hmeljišču pridobi sadike hmelja za sajenje novega proizvodnega hmeljišča na svojem kmetijskem gospodarstvu, pod pogojem, da hmeljar izpolnjuje pogoje, določene v predpisu, ki ureja registracijo pridelovalcev, predelovalcev, uvoznikov in distributerjev rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih nadzorovanih predmetov in izdajanje rastlinskih potnih listov, in da hmeljišče, v katerem namerava pridobivati sadike hmelja:

- je vpisano pri njegovem kmetijskem gospodarstvu in je iz evidence pridelovalcev hmelja razvidno, da je posajeno s certificiranimi sadikami A ali certificiranimi sadikami B,
- ga je organ za potrjevanje v pretekli rastni dobi pregledal v skladu z 20. členom tega pravilnika, in
- je iz potrdila o zdravstveni ustreznosti, ki se izda na podlagi opravljenega uradnega pregleda razvidno, da v tem hmeljišču ni bila ugotovljena blaga ali letalna oblika hmeljeve uvelosti, v 250-metrskem varovalnem pasu pa ni bila potrjena okužba z letalno obliko hmeljeve uvelosti.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se lahko v proizvodna hmeljišča v Republiki Sloveniji sadijo tudi sadike, ki so bile pridelane in dane na trg v drugi državi članici Evropske skupnosti, če izpolnjujejo najmanj zahteve, določene s predpisi o zdravstvenem varstvu rastlin, in je bil zanje izdan rastlinski potni list v skladu z Direktivo Komisije 92/105/EGS z dne 3. decembra 1992 o določanju stopnje standardizacije za rastlinske potne liste, ki se uporabljajo za premeščanje nekaterih rastlin, rastlinskih proizvodov ali drugih predmetov znotraj Skupnosti, in določanju podrobnih postopkov za izdajo takih rastlinskih potnih listov ter pogojev in podrobnih postopkov za njihovo zamenjavo (UL L št. 4 z dne 8. 1. 1993, str. 22), zadnjič spremenjena z Direktivo Komisije 2005/17/ES z dne 2. marca 2005 o spremembi nekaterih določb Direktive 92/105/EGS glede rastlinskih potnih listov (UL L št. 57 z dne 3. 3. 2005, str. 23) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 92/105/EGS).

(4) V evidenci pridelovalcev hmelja se pri podatkih o proizvodnem hmeljišču, posajenem s sadikami iz drugega ali tretjega odstavka tega člena, pod kategorija navede »brez certifikata«.

(5) Pridelovalci hmelja morajo kot končni uporabniki sadik iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena še najmanj 3 leta po posaditvi teh sadik na stalno mesto v hmeljišče hraniti dokazila, ki so bila za te sadike izdana v skladu s tem pravilnikom, v skladu s predpisom, ki določa pogoje za registracijo pridelovalcev, predelovalcev, uvoznikov in distributerjev rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih nadzorovanih predmetov in izdajanje rastlinskih potnih listov, ali v skladu z določbami direktive 92/105/EGS.

## 20. člen

### (uradni pregled proizvodnih hmeljišč)

(1) Hmeljar, ki namerava v svojem proizvodnem hmeljišču pridobiti sadike hmelja za sajenje novega proizvodnega hmeljišča na svojem kmetijskem gospodarstvu, mora proizvodno hmeljišče prijaviti v uradni pregled organu za potrjevanje V prijavi, ki jo vložijo najpozneje do 30. aprila v letu pred nameravanim pridobivanjem sadik, navede naslednje podatke:

- o hmeljarju: osebno ime in naslov ali firmo in sedež;
- o kmetijskem gospodarstvu, ki mu pripada prijavljeno hmeljišče: KMG-MID in naslov kmetijskega gospodarstva;
- o hmeljišču in o pridelavi na enoti hmeljišča v obdelavi: GERK-PID in oznaka enote hmeljišča v obdelavi, sorta in kategorija ter skupno število sadik, ki so posajene v tem hmeljišču.

(2) Na podlagi prijave iz prejšnjega odstavka organ za potrjevanje preveri podatke iz prijave s podatki o hmeljišču, ki se vodijo v registru kmetijskih gospodarstev v skladu s predpisom, ki ureja register kmetijskih gospodarstev, in v evidenci pridelovalcev hmelja v skladu s predpisom o vodenju evidence pridelovalcev hmelja, ter izvede vizualni pregled zdravstvenega stanja rastlin v prijavljenem hmeljišču glede prisotnosti hmeljeve uvelosti.

(3) Na podlagi opravljenega pregleda izda za prijavljeno hmeljišče potrdilo o zdravstveni ustreznosti, če ugotovi, da so izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka prejšnjega člena.

(4) Stroške pregleda in izdaje potrdila o zdravstveni ustreznosti nosi hmeljar.

## IV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

### 21. člen

#### (prehodne določbe)

(1) Za izvorne in osnovne matične rastline, ki so bile v letu 2006 uradno pregledane in uradno potrjene v skladu s Pravilnikom o trženju razmnoževalnega materiala in sadik hmelja (Uradni list RS, št. 31/04), se šteje, da so bile uradno pregledane in uradno potrjene v skladu s tem pravilnikom.

(2) Za matična hmeljišča, ki so bila uradno pregledana in uradno potrjena v skladu s Pravilnikom o trženju razmnoževalnega materiala in sadik hmelja (Uradni list RS, št. 31/04), se šteje, da so bila uradno pregledana in uradno potrjena v skladu s tem pravilnikom kot certificirana matična hmeljišča.

(3) Matična hmeljišča, ki so bila posajena v letu 2005 ali 2006 in ki so bila v letu 2006 uradno pregledana in uradno potrjena v skladu s Pravilnikom o trženju razmnoževalnega materiala in sadik hmelja (Uradni list RS, št. 31/04), se lahko uradno potrdijo v skladu s tem pravilnikom tudi, če niso bila opravljena vzorčenja in ponovna testiranja na viruse in virusom podobne škodljive organizme v skladu s Prilogo 4 Pravilnika o trženju razmnoževalnega materiala in sadik hmelja (Uradni list RS, št. 31/04).

(4) Za hmeljišča, v katerih je organ za potrjevanje v letu 2006 opravil uradne preglede v skladu s Pravilnikom o trženju razmnoževalnega materiala in sadik hmelja (Uradni list RS, št. 31/04), lahko organ za potrjevanje na zahtevo dobavitelja izda poročilo iz četrtega odstavka 17. člena tega pravilnika, če organ za potrjevanje na podlagi zapisnikov o opravljenih uradnih pregledih v letu 2006 ugotovi, da ta hmeljišča izpolnjujejo pogoje za standardna matična hmeljišča iz četrtega odstavka 17. člena tega pravilnika. V teh hmeljiščih se lahko v letu 2007 pridelajo standardne sadike, za katere lahko organ za potrjevanje izda uradne etikete v skladu z 18. členom tega pravilnika, če na podlagi uradnega pregleda ugotovi, da sadike izpolnjujejo zahteve iz 18. člena tega pravilnika.

(5) Ne glede na določbe drugega odstavka 10. člena tega pravilnika se lahko prijave za uradno potrditev izvornih in osnovnih matičnih rastlin v letu 2007 vložijo najpozneje do konca marca 2007.

(6) Ne glede na določbo šestega odstavka 10. člena tega pravilnika se lahko najpozneje do 31. 12. 2009 izvorne in osnovne matične rastline uradno potrdijo tudi, če niso bile testirane na viroidno latentno bolezen hmelja (Hop latent viroid (HLVd)).

(7) Ne glede na določbe drugega odstavka 11. člena tega pravilnika se lahko prijave za pregled nove enote pridelave certificiranih sadik A ali certificiranih sadik B v letu 2007 vložijo najpozneje do konca marca 2007.

## 22. člen

### (predpis, ki preneha veljati)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o trženju razmnoževalnega materiala in sadik hmelja (Uradni list RS, št. 31/04).

## 23. člen

### (začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 07-254/2006 07-254/2006

Ljubljana, dne 26. februarja 2007

EVA 2006-2311-0003

Marija Lukačič l.r.  
Ministrica  
za kmetijstvo, gozdarstvo  
in prehrano

#### Priloga 1

Postopki in metode ter priporočila za pridelavo zdravega razmnoževalnega materiala hmelja

#### 1. Postopki in metode za pridelavo izvornih matičnih rastlin

##### 1.1 Pridelava izvornih matičnih rastlin

Žlahtnitelj ali vzdrževalec sorte (v nadaljnjem besedilu: vzdrževalec) odbere rastline kandidatke za izvorne matične rastline (v nadaljnjem besedilu: rastline kandidatke). Odrbane rastline kandidatke morajo biti sortno pristne, vitalne in ne smejo kazati znakov prisotnosti škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika. Nasad, v katerem se odberejo rastline kandidatke, ne sme biti na površini, na kateri je bila v preteklosti potrjena okužba z blago ali letalno obliko hmeljeve uvelosti.

Odrbane rastline kandidatke se posamično testira na škodljive organizme iz Priloge 4 tega pravilnika. Pred preverjanjem zdravstvenega stanja se lahko rastline kandidatke očisti škodljivih organizmov, ki se prenašajo pri vegetativnem razmnoževanju materiala, s splošno uveljavljenimi metodami zdravljenja (npr. s termoterapijo).

Iz rastlin kandidatk, za katere se na podlagi vizualnih pregledov in testiranja na škodljive organizme ugotovi, da so brez škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika, vzdrževalec namnoži izvorne matične rastline, ki jih zaporedno oštevilči in označi vsaj z imenom sorte, oznako izvora, to je rastline kandidatke, iz katere so bile razmnožene, ter z datumom razmnožitve.

##### 1.2 Vzdrževanje rastlin kandidatk in izvornih matičnih rastlin

Rastline kandidatke se do pridobitve rezultatov testiranja na škodljive organizme v skladu s Prilogo 4 tega pravilnika vzdržujejo v pogojih iz te točke, vendar ločeno od izvornih matičnih rastlin. Rastline kandidatke morajo biti posamič označene tako, da je mogoče razločevanje in indentifikacija posamezne rastline kandidatke (npr. sorta in zaporedna številka rastline kandidatke), navedena morata biti oznaka izvora ter datum pridobitve.

Izvorne matične rastline se vzdržujejo v rastlinjaku ali drugem zaprtem prostoru v razmerah, ki preprečujejo vsako možnost okužbe z zračnimi ali talnimi vektorji. Prostor mora biti zavarovan zlasti pred insekti, prenašalci virusnih in virusom podobnih boleznih (imeti mora predprostor ali dvojno mrežo), ter pred površinskimi in meteornimi vodami. Izvorne matične rastline morajo biti v loncih ali posodah, ki morajo biti na ustrezno izoliranih tleh in ločene od ostalih kategorij razmnoževalnega materiala ter posamič označene v skladu s tem pravilnikom.

Vzdrževalec lahko razmnoževalni material vsake izvorne matične rastline shrani tudi v tkivni kulturi 'in vitro' pogojih. Razmnoževalni material se pred shranjenjem v 'in vitro' pogojih zaporedno oštevilči in označi vsaj z imenom sorte, oznako izvorne rastline, iz katere je bil razmnožen, ter z datumom razmnožitve.

##### 1.3 Preverjanje zdravstvenega stanja izvornih matičnih rastlin

Izvorne matične rastline vzdrževalec redno pregleduje na navzočnost škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika. V primeru suma na prisotnost virusov ali virusom podobnih škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika odvzame vzorce za testiranje. Okužene rastline odstrani iz rastlinjaka. V primeru suma na prisotnost karantenskega škodljivega organizma iz Priloge 3 tega pravilnika o tem nemudoma obvesti pristojnega fitosanitarnega inšpektorja.

#### 2. Postopki in metode za pridelavo osnovnih matičnih rastlin

##### 2.1 Pridelava in vzdrževanje osnovnih matičnih rastlin

Vzdrževalec vzgoji osnovne matične rastline iz materiala, pridobljenega od uradno potrjenih izvornih matičnih rastlin. Če se za vzgojo osnovnih matičnih rastlin uporabi izvorni

razmnoževalni material, shranjen 'in vitro' pogojih, mora vzdrževalec v tem primeru zaradi zagotavljanja genetske pristnosti sorte preveriti, da pri razmnoževanju v tkivni kulturi ni prišlo do genetskih sprememb.

Vsaka osnovna matična rastlina se posamič označi vsaj z imenom sorte, z oznako partije izvorne matične rastline, iz katere je bil pridobljen osnovna matična rastlina, ter z mesecem in letom pridobitve tega razmnoževalnega materiala ter datum zadnje uradne potrditve. Osnovne matične rastline, razmnožene iz tkivne kulture, se označi tudi s podatkom, da so bile razmnožene iz tkivne kulture.

Vzdrževalec lahko osnovne matične rastline vzgoji tudi iz materiala, ki je bil pridobljen od uradno potrjenih osnovnih matičnih rastlin, ki so bile pridobljene neposredno od uradno potrjenih izvornih matičnih, če se te osnovne matične rastline vzdržujejo v pogojih, določenih v 1.2 točki te priloge za izvorne matične rastline in izpolnjujejo druge pogoje za uradno potrditev izvornih matičnih rastlin, predpisane s tem pravilnikom.

Osnovne matične rastline se praviloma pridelujejo in vzdržujejo v rastlinjaku ali drugem zaprtem prostoru iz drugega odstavka 1.2 točke te priloge.

Osnovne matične rastline se lahko pridelujejo in vzdržujejo tudi v drugem rastlinjaku ali zaprtem prostoru v razmerah, v katerih je možnost okužbe z zračnimi in talnimi vektorji na najnižji možni ravni in pod pogojem da v 250-metrskem varovalnem pasu okoli rastlinjaka ali drugega zaprtega prostora v zadnjih 3 rastnih dobah ni bila potrjena okužba z letalno obliko hmeljeve uvelosti, ki jo povzročata glivi *Verticillium albo-atrum* Reinke et Berthold in *Verticillium dahliae* Klebahn (v nadaljnjem besedilu: hmeljeva uvelost).

## 2.2 Preverjanje zdravstvenega stanja osnovnih matičnih rastlin

Osnovne matične rastline vzdrževalec redno pregleduje na navzočnost škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika. V primeru suma na prisotnost virusov ali virusom podobnih škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika odvzame vzorce za testiranje. Okužene rastline odstrani iz rastlinjaka. V primeru suma na prisotnost karantenskega škodljivega organizma iz Priloge 3 tega pravilnika o tem nemudoma obvesti pristojnega fitosanitarnega inšpektorja.

## 3. Priporočila za pridelavo zdravega razmnoževalnega materiala hmelja

### 3.1 Priporočila za rastlinjak ali drug prostor, v katerem se pridelujejo in vzdržujejo rastline kandidatke in izvorne matične rastline

Rastlinjak naj ima dvojna vhodna vrata ali vrata s protiinsektno mrežo ali pa vgrajen sistem za ustvarjanje nadtlaka. Po možnosti naj ima več ločenih celic z vrati, ki se zaklepajo. Ob vhodu v prostor mora biti predpražnik ali korito z razkužilom širokega spektra. Zunanji pas najmanj 2 m okrog rastlinjaka naj bo čist oziroma brez nepotrebnih okrasnih rastlin in plevelov, ki so lahko vir okužbe. Omogočeno mora biti temeljito čiščenje in razkuževanje prostora ter opreme in orodja, ki se uporablja pri pridelavi. Zagotovljen mora biti nekontaminiran vodni vir. Nezaposlenim naj ne bo dovoljen vstop v prostor, v katerem se vzdržujejo rastline kandidatke in izvorne matične rastline.

### 3.2 Priporočila za rastni substrat in pogoji, ki morajo biti izpolnjeni pri razmnoževanju

Za razmnoževanje rastlin kandidatke, izvornih in osnovnih matičnih rastlin se uporabi nov rastni substrat, ki je bil steriliziran ali testiran na ogorčice iz Priloge 3 tega pravilnika.

Uporabijo se lahko samo novi ali razkuženi PVC lončki ali novi šotni lončki. Priporoča se uporaba individualnih lončkov; uporaba platojev je dovoljena, vendar se ob ugotovljeni okužbi zavrne cel plato. Podložna prekrivka se zamenja po vsakem razmnoževalnem ciklusu.

Da ne pride do okužbe med razmnoževanjem, je treba preprečevati navzkrižno kontaminacijo razmnoževalnega materiala s hormonskim praškom ali raztopino, ter razkuževati roke in orodje, ki se uporablja pri delu, zlasti pri rezanju potaknjencev. Delavci naj nosijo čiste, razkužene gumijaste škornje brez ostankov zemlje in čiste delovne plašče.

### 3.3 Druge zahteve

Pri vzgoji in oskrbi izvornih matičnih rastlin je potrebno:

- redno prezračevati, oroševati oziroma namakati rastline, da se prepreči stres; pri tem je treba paziti, da se pri namakanju substrat ne nanaša na rastline;
- redno zatirati škodljive organizme s fitofarmaceutskimi sredstvi, ki jih je potrebno menjavati, da se prepreči rezistenca; uporaba fitofarmaceutskih sredstev, ki bi prikrili znamenja okužbe, ni dovoljena;
- paziti, da se pri ravnanju z rastlinami ne povzročajo poškodbe ali ran na rastlinah.

Priloga 2

Pogoji in zahteve za pridelavo certificiranih sadik A, certificiranih sadik B v certificiranem matičnem hmeljišču in standardnih sadik v standardnem matičnem hmeljišču

#### 1. Pogoji in zahteve za pridelavo certificiranih sadik A

Certificirane sadike A se pridobijo z razmnoževanjem uradno potrjenih osnovnih matičnih rastlin. Razmnoževanje poteka v rastlinjaku ali v drugem zavarovanem prostoru v razmerah, ki preprečujejo možnost okužb z zračnimi ali talnimi vektorji. Rastlinjak ali drug zavarovan prostor, v katerem poteka razmnoževanje, ne sme biti na območju, na katerem je bila v zadnjih 4 letih potrjena hmeljeva uvelost. Za vzgojo certificiranih sadik A se uporabi rastni substrat, ki je bil steriliziran ali testiran na ogorčice iz Priloge 3 tega pravilnika.

Certificirane sadike A se utrdijo oziroma donegujejo na prostem, v senčnici ali mrežniku, pod pogojem, da na površini, na kateri poteka utrjevanje, še ni bila potrjena okužba z blago ali

letalno obliko hmeljeve uvelosti, v 250-metrskem varovalnem pasu pa v zadnjih 3 rastnih dobah ni bila potrjena okužba z letalno obliko hmeljeve uvelosti. Okoli površin za utrjevanje certificiranih sadik A mora biti najmanj 2 m čistega pasu, brez vseh rastlin; če je ta pas zaraščen, mora biti stalno košen. Sadike morajo biti posajene tako, da se prepreči vsak stik korenin z zemljo (v lončkih na foliji), sadike različnih sort hmelja morajo biti med seboj ločene in označene vsaj z imenom sorte in oznako partije. Če se sadike utrjujejo tako, da neposreden stik korenin z zemljo ni preprečen, mora biti s testiranjem vzorcev zemlje v imenovanem laboratoriju ugotovljeno, da v njej niso prisotne ogorčice, navedene v Prilogi 3 tega pravilnika.

2. Pogoji in zahteve za ukorenišče, namenjeno za dodatno utrditev certificiranih sadik A

Ukorenišče za dodatno utrditev certificiranih sadik A je lahko na površini, na kateri:

- še ni bila potrjena okužba z blago ali letalno obliko hmeljeve uvelosti, v 250-metrskem varovalnem pasu pa v zadnjih 3 rastnih dobah ni bila potrjena okužba z letalno obliko hmeljeve uvelosti,
- najmanj 2 leti niso rastle hmeljne rastline in je očiščena ostankov prejšnjih hmeljnih rastlin,
- so bili vsaj v zadnjih dveh letih odvzeti vzorci zemlje za testiranje na ogorčice iz Priloge 3 tega pravilnika in so bili rezultati testiranja negativni.

V neposredni bližini ukorenišča ne sme biti drugih hmeljišč ali površin, na katerih so rastline, gostiteljice karantenskih škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika. Razdalja med njimi mora biti najmanj 50 m. Če so v neposredni bližini certificiranega matičnega hmeljišča druga hmeljišča, morajo biti posajena s certificiranimi sadikami A.

3. Pogoji in zahteve za certificirano matično hmeljišče

Certificirano matično hmeljišče mora biti posajeno z uradno potrjenimi certificiranimi sadikami A iste sorte. Dosajenih sme biti največ 10% rastlin, ki pa morajo biti iste sorte in kategorije. V certificiranem matičnem hmeljišču ne sme biti rastlin druge sorte. Oskrbvano mora biti v skladu z dobro kmetijsko prakso, medvrstni prostor in v vrsti mora biti brez plevela.

Certificirano matično hmeljišče je lahko le na površinah, na katerih:

- še ni bila potrjena okužba z blago ali letalno obliko hmeljeve uvelosti, v 250-metrskem varovalnem pasu pa v zadnjih 3 rastnih dobah ni bila potrjena okužba z letalno obliko hmeljeve uvelosti,
- so bili vsaj v zadnjih petih letih odvzeti vzorci zemlje za testiranje na ogorčice iz Priloge 3 tega pravilnika in so bili rezultati testiranja negativni, ter
- najmanj 2 leti pred postavitvijo hmeljišča niso rastle hmeljne rastline in so očiščene ostankov prejšnjih hmeljnih rastlin.

V neposredni bližini certificiranega matičnega hmeljišča ne sme biti drugih hmeljišč ali površin, na katerih so rastline, gostiteljice karantenskih škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika. Razdalja med njimi mora biti najmanj 5 m. Če so v neposredni bližini certificiranega matičnega hmeljišča druga hmeljišča, morajo biti posajena s certificiranimi sadikami A.

Certificirano matično hmeljišče mora biti označeno tako, da sta jasno označeni najmanj začetek in konec prve in zadnje vrste rastlin s podatki o sorti in številu vrst ter z navedbo 'CMH' ali 'certificirano matično hmeljišče'.

4. Pogoji in zahteve za standardno matično hmeljišče

Standardno matično hmeljišče mora biti posajeno z uradno potrjenimi certificiranimi sadikami A iste sorte. Oskrbvano mora biti v skladu z dobro kmetijsko prakso, medvrstni prostor in v vrsti mora biti brez plevela.

Standardno matično hmeljišče je lahko le na površinah, na katerih:

- še ni bila potrjena okužba z blago ali letalno obliko hmeljeve uvelosti, v 250-metrskem varovalnem pasu pa v zadnjih 3 rastnih dobah ni bila potrjena okužba z letalno obliko hmeljeve uvelosti, in
- najmanj 2 leti pred postavitvijo hmeljišča niso rastle hmeljne rastline in so očiščene ostankov prejšnjih hmeljnih rastlin.

Standardno matično hmeljišče mora biti od drugih hmeljišč ali površin, na katerih so rastline, gostiteljice karantenskih škodljivih organizmov iz Priloge 3 tega pravilnika, oddaljeno najmanj 5 m.

Standardno matično hmeljišče mora biti označeno tako, da sta jasno označeni najmanj začetek in konec prve in zadnje vrste rastlin s podatki o sorti in številu vrst ter z navedbo 'SMH' ali 'standardno matično hmeljišče'.

[Priloga 3: Škodljivi organizmi hmelja](#)

[Priloga 4: Ponovno testiranje na viruse in virusom podobne škodljive organizme, dovoljene tolerance](#)

[Priloga 5: Zahteve, ki jih morajo glede kakovosti izpolnjevati sadike hmelja](#)